

Didàctica de l'Anglès

Codi: 44310

Crèdits: 15

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4310486 Formació de Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes	OT	0	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Escobar Urmeneta

Correu electrònic: Cristina.Escobar@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: anglès (eng)

Equip docent

Berta Torras Vila

Maria Nieves Lorenzo Gales

Oriol Pallarés Monge

Ana Corredra Capdevila

Prerequisits

Competència comunicativa avançada en anglès, equivalent al nivell C2 del MECR.

Objectius

Aquesta assignatura aspira que els i les futures docents d'anglès es familiaritzin amb les estratègies docents bàsiques d'ensenyament de l'anglès com a llengua estrangera a adolescents i adults en contextos institucionals, i adquireixin coneixements i habilitats bàsiques d'auto-formació que els ajudin a continuar millorant com a docents d'anglès al llarg de tota la vida professional. Aquesta aspiració es concreta en els objectius següents:

- Familiaritzar-se amb els principis bàsics pedagògics i de política lingüística que inspiren el currículum català de llengües estrangeres.
- Familiaritzar-se amb els fonaments psico-socio-lingüístics de l'aprenentatge de llengües estrangeres en medi institucional identificats a partir de la recerca.
- Desenvolupar estratègies d'ensenyament de llengües estrangeres en consonància amb la recerca sobre aprenentatge de llengües i les característiques de l'alumnat i del context.
- Dissenyar i seleccionar materials, activitats i seqüències didàctiques adequades a aprenents concrets, segons els principis establerts al currículum català de llengües estrangeres per a l'educació secundària i EOI.
- Dissenyar i seleccionar materials, activitats d'avaluació adequats als aprenents basades en els principis pedagògics contrastats i les recomanacions del MECR i del currículum català de llengües estrangeres.
- Identificar i analitzar els trets característics de bones pràctiques docents en aules de llengua estrangera.

- Autoavaluar la pràctica docent, identificar fortaleses i debilitats i proposar-se un pla de millora concret i realista
- Utilitzar els coneixements didàctics, lingüístics i discursius avançats per escriure, adaptar i editar textos orals i escrits adaptats a les necessitats dels estudiants.
- Col·laborar estretament amb altres docents en formació en l'assoliment dels objectius formatius, mitjançant la cooperació en la execució de les tasques assignades.

Amb independència de les certificacions lingüístiques presentades a l'oficina de pre-inscripció, l'estudiant que vulgui matricular aquesta assignatura és un candidat a professor o professora d'anglès, per la qual cosa és responsable d'accedir al curs en condicions de ser un bon model lingüístic. Per tant, ha de ser capaç d'expressar-se en llengua meta oralment i per escrit amb adequació, fluïdesa i correcció gramatical, lèxica i fonètica tant en situacions ordinàries com en tota la varietat de situacions professionals: debats, informes, presentacions orals, gestió de la comunicació a l'aula, explicacions a professionals i a alumnes, etc. També ha de ser capaç de llegir en llengua meta amb un alt grau de comprensió textos informatius i textos professionals de divulgació i recerca.

El MUFPS de l'UAB s'alinea amb els plantejaments europeus de promoció activa de les competències plurilingües. Així, s'espera de l'estudiant una actitud receptiva, apreciativa i, en definitiva, oberta cap a l'ús d'altres llengües que no siguin la de la pròpia especialitat, tant si l'estudiant les parla com si no.

Competències

- "Concretar el currículum que s'implantarà en un centre docent participant en la planificació col·lectiva del mateix; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants."
- "Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribueixin a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estigui ubicat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació dels estudiants de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, investigació i innovació dels processos d'ensenyament-aprenentatge."
- Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat per a aprendre per sí mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la als processos d'ensenyament-aprenentatge en les matèries pròpies de la especialització cursada.
- Comunicar-se de manera efectiva, tant de manera verbal com no verbal.
- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a la especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics al voltant als processos d'ensenyament-aprenentatge respectius.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
- Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la investigació.
- Interpretar les diferents necessitats educatives dels alumnes amb la finalitat de proposar les accions educatives més adequades.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels estudiants així com la orientació dels mateixos tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge necessàries per a poder realitzar una formació contínua tant en els continguts i la didàctica de l'especialitat, com en els aspectes generals de la funció docent.

Resultats d'aprenentatge

1. Comunicar-se de forma efectiva, tant verbal com no verbalment.
2. Crear un clima que faciliti la interacció i valori les aportacions dels estudiants per a fomentar l'aprenentatge de l'Anglès a l'aula.
3. Demostrar capacitat de gestionar de forma eficient les activitats d'aula en anglès com a llengua estrangera, i flexibilitat en l'ús d'altres llengües si la situació ho aconsella.
4. Demostrar capacitat per a planificar i executar activitats d'aprenentatge de l'Anglès com a Llengua Estrangera focalitzades en la sensibilització dels aprenents sobre l'ús no discriminatori del llenguatge i el desenvolupament d'estratègies comunicatives per a la discussió productiva i la mediació.
5. Demostrar el coneixement d'estratègies docents i la capacitat d'organitzar i gestionar espais i formes d'aprenentatge autònom, tals com l'aula d'autoaprenentatge.
6. Demostrar iniciativa i capacitat per a buscar estratègies didàctiques que responguin als nous reptes educatius que es presentin, i adaptar-les a les característiques de l'alumnat.
7. Demostrar la utilització de estratègies assertives en la resolució de conflictes a l'aula.
8. Demostrar que coneix el valor formatiu i cultural de la Llengua Anglesa i dels continguts d'aquesta disciplina que s'imparteixen a l'Educació Secundària Obligatoria i al Batxillerat, i integrar aquests continguts en el marc de la ciència i de la cultura.
9. Demostrar que coneix els currículums d'Anglès de la ESO i del Batxillerat.
10. Demostrar que coneix i aplica propostes docents innovadores a l'àmbit de l'Anglès, ajustades a les necessitats de l'alumnat.
11. Demostrar que coneix la història i els desenvolupaments recents de l'anglès, i les seves perspectives, per a transmetre una visió dinàmica de la mateixa.
12. Demostrar que es coneixen les bases teòriques que sostenen els enfocaments actuals en l'ensenyament del anglès com a llengua Estrangera i que es saben aplicar a situacions pràctiques de ensenyament-aprenentatge.
13. Demostrar que s'impulsa una configuració de contextos i situacions que afavoreixen l'ús de la Llengua Anglesa en l'educació secundària, destacant el seu caràcter funcional com a eina d'informació i comunicació.
14. Demostrar sensibilitat i respecte per totes les llengües dels aprenents i utilitzar recursos adequats en la gestió del plurilingüisme conduents a la valoració de totes les llengües presents a l'aula i a la promoció de l'ús de l'anglès com a llengua de comunicació dins de l'àmbit de l'aula d'anglès.
15. Entendre l'avaluació com un instrument de regulació i d'estímul a l'esforç, i conèixer i desenvolupar estratègies i tècniques per a l'avaluació de l'aprenentatge de l'Anglès.
16. Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de l'anglès i plantejar possibles alternatives i solucions.
17. Interpretar les diferents necessitats educatives dels alumnes amb la finalitat de proposar les accions educatives més adequades.
18. Participar en les propostes de millora en els diferents àmbits d'actuació a partir de la reflexió basada en la pràctica.
19. Posseir les habilitats d'aprenentatges necessàries per a poder realitzar una formació contínua tant en els continguts i la didàctica de la Llengua Anglesa, com en els aspectes generals de la funció docent.
20. Seleccionar i llegir críticament informacions relatives a l'ensenyament d'idiomes.
21. Seleccionar, utilitzar i elaborar materials per a l'ensenyament de la Llengua Anglesa.
22. Transformar els currículums d'Anglès en seqüències d'activitats d'aprenentatge i programes de treball.
23. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació e integrar-les en el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'Anglès.

Continguts

El mòdul s'articula en dos blocs:

BLOC 1: Innovació docent i iniciació a la recerca educativa a l'aula d'anglès (6 ECTS)

1.1. Aprenentatge de llengües estrangeres

- Models teòrics i enfocaments de l'ensenyament i aprenentatge de llengües estrangeres a l'aula. Perspectiva històrica.

1.2. La interrelació dialèctica entre teoria i pràctica educativa

- Competència comunicativa, competència interactiva i competència interactiva escolar o acadèmica.
- La conversa generadora d'aprenentatges a l'aula de llengua estrangera.
- La competència interactiva escolar. L'administració dels torns de parla. Anàlisi crítica de les oportunitats de participació de nois i noies.

1.3. Formació docent i desenvolupament professional basat en evidències

- Observació a l'aula. La interacció docent-estudiant; La interacció estudiant-estudiant.
- El professor com a investigador a l'aula. L'aula com a espai d'indagació.
- Introducció a la recerca-acció: plantejaments teòrics i disseny d'un petit projecte d'indagació a l'aula.
- Mètodes de recollida i tractament de dades d'aula.

1.4. Exploració de les dades i comunicació dels resultats

- Anàlisi de dades.
- Vincles entre la teoria i les dades.
- L'informe de recerca com a indagació sobre la pràctica docent.

BLOC 2: Ensenyament i aprenentatge de l'anglès (9 ECTS)

2.1. Organització del·l'ensenyament. Disseny curricular

- Polítiques europees, locals i de centre vinculades a la promoció del plurilingüisme. El Portafoli Europeu de Llengües (PEL).
- Les àrees de llengües i l'educació lingüística integral i integradora a l'escola.
- La llengua estrangera a través del currículum.
- El currículum de llengües estrangeres de l'ESO, del batxillerat i d'EOI.
- La transició entre etapes educatives.
- L'avaluació a l'aula. El sistema de proves externs.
- L'accés a la professió docent.

2.2. Organització de l'ensenyament. Planificació de l'ensenyament

- Enfocaments innovadors en l'ensenyament de llengües estrangeres.
- Treball per tasques i projectes.
- Aprenentatge integrat de continguts i llengua (AICLE).
- Disseny, implementació i avaluació de seqüències didàctiques. Aprenentatge per tasques i projectes. Planificació a curt i llarg termini.
- Les activitats d'aprenentatge. Tipologia de tasques i activitats comunicatives.
- Instruments per a l'avaluació de les competències en llengües estrangeres.
- La sessió de classe: La gestió del temps i l'espai.
- La integració de la tecnologia en la planificació docent. Les TIC i TAC a l'aula de llengua estrangera.
- El treball individual, en parelles i en grups petits. L'aprenentatge cooperatiu. L'autonomia i la cooperació entre els aprenents en aules presencials i virtuals.
- Selecció, anàlisi i adaptació de propostes i materials curriculars. La perspectiva de gènere en la selecció i l'elaboració de material docent.

2.3. Estratègies didàctiques i recursos docents

- La comunicació a l'aula de llengua estrangera: desenvolupament i avaluació de les competències receptives, productives i interactives.
- Estratègies i recursos per al desenvolupament de competències. La integració de diverses habilitats en seqüències didàctiques equilibrades.
- Estratègies i recursos per a l'avaluació competencial.
- Històries, jocs, cançons, etc. a l'aula de llengua estrangera.

Metodologia

La metodologia de les sessions presencials combinarà les activitats magistrals i expositives amb pràctiques d'aula, treball en parelles i grups, exposicions, debats, elaboració de projectes, etc. Es requerirà una participació activa de part de l'alumnat i l'ús sostingut de la llengua meta com a llengua vehicular habitual. L'anglès és la llengua en la qual es realitzen les activitats d'aprenentatge i d'avaluació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial dirigida (magistral expositiva, pràctiques d'aula, exemplificació i estudi de casos)	97,5	3,9	1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23
Tipus: Supervisades			
Tutories especialitzades o presencials: col·lectives o individuals	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23
Tipus: Autònomes			
Activitats no presencials i autònomes	202,5	8,1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23

Avaluació

Per a la superació del mòdul es necessari el compliment de les següents requeriments:

Per a aprovar el mòdul 'Didàctica de l'anglès' cal haver aprovat els dos blocs que el conformen. Per aprovar cada bloc cal obtenir la qualificació d'APTE en l'ús acurat, fluït i adequat de la llengua d'especialització. Per aprovar el mòdul cal doncs acreditar:

1. Obtenir un APTE en anglès, la qual cosa exigeix demostrar l'ús eficient, fluït, adequat i acurat (fonètica, gramàtica, lèxic, ortografia, organització textual, etc.) de la llengua d'especialització en qualsevol situació relacionada amb tasques acadèmiques i/o docents, demostrant un nivell de competència comunicativa general C2 del *Marc Europeu de Referència per a les Llengües* del Consell d'Europa i Competència Interactiva Docent, la qual cosa inclou demostrar ser un bon model de llengua, i un gestor eficaç i eficient de la comunicació en llengua estrangera per ensenyar anglès com a llengua estrangera.
2. Assistència mínima a les sessions presencials del 80%.
3. Aprovar totes les tasques d'avaluació d'execució individual.
4. Superació de tots i cadascun dels dos blocs que formen part del mòdul.
5. Demostrar en tot moment compromís ètic amb els principis deontològics de la professió. L'absència d'aquest compromís comporta automàticament la no superació del mòdul.

Càlcul de la qualificació final del mòdul:

El professorat explicitarà en el seu programa les tasques i criteris d'avaluació del bloc de continguts del programa del qual és responsable. Per regla general, la qualificació final de cada bloque és la mitjana ponderada obtinguda a partir de totes les tasques d'avaluació del mòdul (V. Taula 1).

Un cop assolits els requisits indicats a la secció anterior, la qualificació final del mòdul 'Didàctica de l'anglès' és el resultat de calcular la mitjana ponderada de cadascun dels blocs, de manera que el bloc d'Ensenyament d'aprenentatge té un pes de 60% de la nota final, i el bloc d'Innovació i recerca a l'aula té un pes del 40%.

La Taula 1 explicita les activitats formals d'avaluació al llarg del curs, amb el pes específic de cada activitat dins del conjunt de cada bloc i la data programada per a l'activitat o el lliurament del treball corresponent.

Bloc 1. Innovació i iniciació a la recerca a l'aula d'anglès

ACTIVITAT / EVIDÈNCIA D'AVALUACIÓ	%	DATA
Lectura compartida. Treball en equip i presentació oral	40	Octubre-novembre
Test de validació del bloc 1	50	Desembre-gener
Participació activa en les tasques d'aprenentatge i col·laboració amb els companys i companyes	10	Octubre-maig

Bloc 2. Ensenyament i aprenentatge de l'anglès

ACTIVIDAD / EVIDENCIA DE EVALUACIÓN	%	DATA
Elaboració de material docent y presentació oral	25	Gener-febrer
Test de validació del bloc 2	50	Gener-febrer
Portafolis digital de classe	25	Abril-maig
TOTAL	100	

Taula 1. Evidències d'avaluació formal, pes específic i data programada

Excepcions:

- Les qualificacions obtingudes en tasques d'avaluació en grup faran mitjana amb les obtingudes en tasques individuals només si les tasques individuals estan aprovades. Si es dona una diferència important entre les qualificacions obtingudes en tasques d'avaluació individual i tasques d'avaluació en grup, la mitjana ponderada segons els criteris explicats a la Taula 1 no s'aplicarà de forma automàtica.
- L'activitat acadèmica de qualitat precisa de la participació activa, informada, respectuosa i adient (*purposeful*) dels estudiants, tant a les activitats de gran grup com de petit grup, que va molt més enllà dels bons resultats en les activitats d'avaluació formal. Els estudiants que demostrin un alt nivell de qualitat en els següents indicadors, poden veure incrementada la seva qualificació final d'assignatura o mòdul fins a un 1 punt en la nota final.
 - Rigorosa puntualitat continuada
 - Escolta activa i respectuosa a professorat, companyes i companys
 - Contribucions rellevants i informades a les discussions d'aula en forma de preguntes, informacions, opinions, etc.
 - Contribucions encaminades a assolir una participació equilibrada i harmònica de totes les persones que formen part del grup de treball en un moment determinat

Contribucions per a la millora professional dels companys i companyes del grup classe, com ara presentacions rellevants, reculls de lectures, activitats o recursos per millorar el propi anglès, activitats o recursos per a l'ensenyament de l'anglès, comunicació d'esdeveniments d'interès per a la professió, etc.

Altres indicadors de participació activa, informada, respectuosa i adient.

- La copia o plagi, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delicte que pot representar suspendre l'assignatura. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduceix tot o una part del treball d'un/a altre/a company/a. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. (més informació sobre plagi a http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html).

Revisió:

La comunicació als estudiants per part del professor o professora responsable de les qualificacions de les diferents tasques formals d'avaluació anirà sempre acompanyada de la fixació de la data, hora i lloc de revisió.

Reclamacions:

Les demandes de clarificació o reclamacions sobre les qualificacions rebudes a les diferents tasques d'avaluació es formularan per escrit a través del Campus Virtual en la bústia creada a l'efecte. L'estudiant farà servir el model d'imprès que es facilitarà oportunament.

Recuperació:

S'espera dels estudiants un treball continuat que s'ha de concretar en la superació de cadascuna de les tasques d'avaluació, i conseqüentment dels dos blocs que conformen el mòdul. Els estudiants que hagin suspès un bloc podran presentar-se a una prova global de recuperació de l'assignatura en les dates que s'especifiquen a la Taula 1.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ensenyament i aprenentatge de l'anglès	9 ECTS	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23
Innovació i recerca	6 ECTS	0	0	1, 3, 4, 6, 8, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 20, 23

Bibliografia

Abdelgaber, S., & Médioni, M. A. (2010). Enseigner les langues vivantes avec le Cadre européen. http://www.cahierspedagogiques.com/IMG/pdf/hsn_langues_demo-2.pdf

Ahmadian, M.J. and García Mayo, M.P. (Eds.) (2018). Recent perspectives on task-based language learning and teaching. Boston/Berlin: Walter de Gruyter.

Alber, S. M. (2010). A toolkit for action research. Rowman & Littlefield Publishers.

Allwright, D., & Bailey, K. M. (1991). Focus on the language classroom: An introduction to classroom research for language teachers. Cambridge University Press..

Anderson, G. L. (1994). Studying your own School. An educator's guide to qualitative practitioner research. Thousand Oaks: Corwin Press.

Arter, J. A., & Spandel, V. (1992). Using portfolios of student work in instruction and assessment. Educational Measurement: Issues and Practice, 11 (1), 36-44.

- Bailey, K. M. (2007). *Practical English language teaching: Speaking*. Higher Education Press.
- Baker, C. (1988). *Key issues in bilingualism and bilingual education*. Clevedon: Multilingual matters.
- Ball, P., Kelly, K. & Clegg, J. (2015). *Putting CLIL into Practice* (Oxford Handbooks for Language Teachers). Oxford: Oxford University Press.
- Bentley, K. (2007). STT: Student Talking Time. How can teachers develop learners' communication skills in a secondary school CLIL programme. *Revista Española de Lingüística Aplicada*, 1, pp. 129-140.
- Bonk, C. J., & Cunningham, D. J. (1998). Searching for learner-centered, constructivist, and sociocultural components of collaborative educational learning tools. In C. J. Bonk & K. S. King (Eds.) *Electronic collaborators: Learner-centered technologies for literacy, apprenticeship, and discourse*. Mahwah, NJ, US: Lawrence Erlbaum Associates Publishers, pp. 25-50.
- Brown, H.D. (2000). *Principles of language learning and teaching*. New York: Longman.
- Calsamiglia, H., & Tusón, A. (2014). El saber sobre la lengua y el saber hacer cosas con las palabras. In C. Lomas (Ed.) *La educación lingüística, entre el deseo y la realidad. Competencias comunicativas y enseñanza del lenguaje* (pp.21-36). Barcelona: Octaedro.
- Cambra, M., & Nussbaum, L. (1997). Gestion des langues en classe de LE. Le poids des représentations des enseignants. *Etudes de Linguistique Appliquée*, 108, pp. 423-432.
- Cameron, L. (2001). *Teaching languages to young learners*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Carton, F., & Piley, P. (Eds.) (2003). *Vers une compétence plurilingue*. Numéro spécial de *Le Français dans le Monde*.
- Casadellà, M. (coord) (2014). *Bellaterra Journal of Teaching & Learning Language & Literature Special Issue: Teaching and Learning of Writing*, 7 (2).
- Cassany, D. (2002). El portafolio europeo de lenguas. *Aula*, 117, pp. 13-17.
- Celce-Murcia M. (2001). *Teaching English as a second or foreign language*. Boston: Heinle & Heinle / Thomson Learning.
- Cenoz, J. (2009). *Basque educational research from an international perspective*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Cenoz, J. (2011). El plurilingüismo en el contexto escolar: diversidad lingüística, competencia plurilingüe y tipología. In Escobar Urmeneta & Nussbaum (Eds). *Aprendre en una altra llengua / Aprender en otra lengua*. Bellaterra: Servei de Publicacions UAB, pp. 17-34.
- Chevalier, J. M., & Buckles, D. (2013). *Participatory action research: Theory and methods for engaged inquiry*. Abingdon, Oxon, England: Routledge.
- Colomer, T., & Camps, A. (1991). *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona: Rosa Sensat /Edicions 62.
- Conseil de l'Europe /Council of Europe (2001). *Les langues vivantes : apprendre, enseigner, évaluer. Un cadre européen commun de référence*. Strasbourg. Conseil de l'Europe.
- Versió catalana: Conseil de l'Europe /Council of Europe (1992). *European Charter for Regional or Minority Languages (ECRML)*. CETS 148. Strasbourg, 5.XI. (1992). Disponible en: <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/html/148.htm>. Consultado el 13 de septiembre de 2011.
- Corredera, A. (2008). Uso de la lengua extranjera en tareas para aprender ciencias en inglés: ¿hablan en inglés? In Monroy & Sánchez (ed.) *25 años de Lingüística Aplicada en España: Hitos y Retos / 25 Years of Applied Linguistic in Spain: Milestones and Challenges*: 295-307.

- Corredera, A. & Martínez-Ciprés, H. (2015). Let's Tangram Together. Guix: Elements d'Acció Educativa, 415:67-72. (June 2015). ISSN: 2014-45983.
- Cots, J.M., & Nussbaum, L. (Eds.). (2002). Pensar lo dicho. La reflexión sobre la lengua y la comunicación en el aprendizaje de lenguas. Lérida: Milenium.
- Council of Europe (2001). Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar. Strasbourg. Council of Europe. Disponible a:
http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_difusio/publicacions_en_linia/classific_temes/temes_materials_di
- Council of Europe (2005). Política lingüística del Consell d'Europa En Plurilingual education in Europe. Strasbourg: Council of Europe, pp.6-8. Disponible en: www.coe.int.
- Dalton-Puffer, C. (2007). Discourse in content and language integrated learning. Amsterdam: John Benjamins.
- Dalton-Puffer, C. (2011). Explaining: a central discourse function for CLIL instruction. In Escobar Urmeneta & L. Nussbaum (Eds.): Aprender en una altra llengua / Learning through another language / Aprender en otra lengua. Bellaterra: Servei de Publicacions UAB, pp. 119-140.
- Dalton-Puffer, C., Nikula, T., & Smit, U. (2010). Language use and language learning in CLIL classrooms. Amsterdam: John Benjamins.
- Dana Fichtman, N. (2013). Digging deeper into action research: a teacher inquirer's field guide. Thousand Oaks, CA: Corwin,.
- De Pietro, J.-F., Matthey, M., & Py, B. (1989). Acquisition et contrat didactique: les séquences potentiellement acquisitionnelles dans la conversation exolingue. in D. Weil & H. Fougier (eds.) Actes du troisième colloque régional de linguistique. Strasbourg: Université des Sciences Humaines et Université Louis Pasteur, pp. 99-119.
- Defays, J-M. (2003). Le français langue étrangère et seconde. Liège. Mardaga.
- Departament d'Ensenyament (2009). DECRET 4/2009, de 13 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments d'idiomes de règim especial. Disponible a:
http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&mode=single&documentId=498005
- Departament d'Ensenyament (2015a). Decret 187/2015 de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. CVE-DOGC-A-15176019-2015
 (2017a) Concreció i desenvolupament del currículum de l'educació infantil i primària. Recuperat de:
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6900/1431926.pdf>
- Departament d'Ensenyament (2015b). Decret 119/2015 de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. CVE-DOGC-A-15237051-2015
 (2017b) Concreció i desenvolupament del currículum competencial i l'orientació educativa a l'ESO. Recuperat de:
http://educacio.gencat.cat/documents/IPCNormativa/DOIGC/CUR_ESO.pdf
- Dooly, M. (2007). Joining forces: Promoting metalinguistic awareness through computer-supported collaborative learning. Language Awareness, 16(1), 57-74.
- Dooly, M. (2007). Choosing the appropriate communication tools for an online exchange. In O'Dowd, R. (Ed.). Online intercultural exchange: An introduction for foreign language teachers (Vol. 15). Multilingual Matters, pp. 2013-236.
- Dooly, M. (2008). Understanding the many steps for effective collaborative language projects. Language Learning Journal, 36(1), 65-78.
- Dooly, M. (2010). Obrim l'aula per internacionalitzar l'escola., 357: 61-66. Perspectiva Escolar.
- Dooly, M. (2010). The teacher 2.0. In S. Guth & F. Helm (eds). Telecollaboration 2.0: Language, literacies and intercultural learning in the 21st century. Bern: Peter Lang, pp. 277-303.

Dooly, M. (2010). Their hopes and fears: A catalyst for project-based language learning. In M. Dooly (ed). Their hopes, fears and reality: Working with children and youth for the future. Bern: Peter Lang, pp. 105-140.

Dooly, M. (2011). Divergent perceptions of telecollaborative language learning tasks: Tasks-as-workplan vs. task-as-process. *Language Learning & Technology*, 15(2), pp. 69-91.

Dooly, M. (2015). Learning to e-function in a brave new world: Language teachers' roles in educating for the future. In A. Turula, B. Mikolajewska, & D. Stanulewicz (Eds.) *Insights into technology enhanced language pedagogy*. Warsaw Studies in English Language and Literature. Vol. 18, J. Fisiak (Ed.). Bern/Vienna: Peter Lang, pp.11-25.

Dooly, M. (2015). Networked classrooms and networked minds: Language teaching in a brave new world. In C. J. Jenks & P. Seedhouse (Eds.) *International perspectives on the ELT classroom*. Houndsmills, Basingstoke/New York: Palgrave MacMillan, pp.84-109.

Dooly, M. (2016). Collaborative learning. *The TESOL encyclopedia of English language teaching*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

Dooly, M., & Eastment, D. (Eds.). (2009). "How we're going about it": Teachers' Voices on Innovative Approaches to Teaching and Learning Languages. Cambridge Scholars Publishing.

Dooly, M., & Ellermann, C. (2008). Engaging young learners in on-line intercultural learning: The MICaLL project. In Dooly, M., & Eastment, D. (Eds.). "How we're going about it": Teachers' Voices on Innovative Approaches to Teaching and Learning Languages. Cambridge Scholars Publishing. Cambridge Scholars Publishing, pp 177-186.

Dooly, M., & Masats, D. (2011). Closing the loop between theory and praxis: New models in EFL teaching. *ELT Journal*, 65(1), pp. 42-51

Dooly, M., & Masats, D. (2015). A critical appraisal of foreign language research in content and language integrated learning, young language learners, and technology-enhanced language learning published in Spain (2003-2012). *Language Teaching*, 48(3), 343-372.

Dooly, M., & Sadler, R. (2016). Becoming little scientists: technologically-enhanced Project-based language learning. *Language Learning & Technology*.

Echevarría, J., Vogt, M., & Short, D. (2010). Making content comprehensible for secondary English language learners the SIOP model. Boston: Allyn and Bacon.

Ellis, R. (2018). Reflections on Task-Based Language Teaching. *Multilingual Matters*

Escobar Urmeneta, C. (2002). Promoting and assessing oral interaction in the classroom: The oral portfolio. In C. Escobar & A. Hasselgren (Eds.) *Assessing secondary students' interaction: Opening paths for a better learning*. Barcelona: APAC Monographs, pp. 7-27.

Escobar Urmeneta, C. (2004). Para aprender a hablar hay que querer decir algo. *Glosas Didácticas*, 12, pp. 81-90.

Escobar Urmeneta, C. (2004). ¿Qué quiere decir un siete? *AULA de innovación educativa*, 129. pp. 33-38.

Escobar Urmeneta, C. (2008). Talking English to learn Science. A CLIL experience in Barcelona. In M. Dooly & E. Eastment (Eds.). *How we're going about it. Teachers' voices on innovative approaches to teaching and learning languages*. Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholar Press, pp. 154-169.

Escobar Urmeneta, C. (2009). ¿Por qué no te callas? o Avaluar, Ensenyar i Aprendre Comunicació Oral a l'educació secundària. *Articles de Didàctica de la Llengua*, 47, pp. 99-111.

Escobar Urmeneta, C. (2014). Conversar más y mejor en la clase de inglés. Para aprender mejor y llegar más lejos. *Aula de innovación educativa*, 237, pp. 12-17.

- Escobar Urmeneta, C. (2014). Conversar més i millor a la classe d'anglès. Per aprendre'n millor i arribar més lluny. A: Guix. Elements d'acció educativa, 410: 12-17. Monogràfic Aprenentatge oral de la llengua estrangera. Desembre, 2014.
- Escobar Urmeneta, C. (2016). Conversación educativa y aprendizaje integrado de competencias lingüísticas y curriculares: las muchas tareas de la maestra AICLE. En e.AESLA, 2: 42-55.
- Escobar Urmeneta, C. (2016). Learning to become a CLIL teacher: teaching, reflection and professional development. En: Ruiz de Zarobe, Yolanda (Ed.) Content and Language Integrated Learning, Language Policy and Pedagogical Practice. London, Routledge: 104-123.
- Escobar Urmeneta, C. (2017). Manual d'usos lingüístics per a Graus universitaris amb docència en anglès A Monografia: Formem mestres trilingües per a una societat cosmopolita: el projecte Guideway, a Temps d'Educació, 52: 147-154. <http://www.publicacions.ub.edu/revistes/tempsDEducacio52/>
- Escobar Urmeneta, C. (2018). Editorial. CLIL *Journal of Innovation and Research in Plurilingual and Pluricultural Education* 1-1: 5-6.
- Escobar Urmeneta, C. & Evnitskaya, N. (2013). Affording Students Opportunities for the Integrated Learning of Content and Language. A Contrastive Study on Classroom Interactional Strategies Deployed by Two CLIL Teachers. In J. Arnau (ed.), *Reviving Catalan at School: Challenges and Instructional Approaches*. Bristol: Multilingual Matters & Institut d'Estudis Catalans:158-182.
- Escobar Urmeneta, C., & Evnitskaya, N. (2014). 'Do you know Actimel?' The adaptive nature of dialogic teacher-led discussions in the CLIL science classroom: A case study. *Language Learning Journal*, 42(2), pp. 165-180.
- Escobar Urmeneta, C., Gilabert, R. & Sarramona, J. (Coord.). (2015a). Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic (llengües estrangeres). Educació secundària. Generalitat de Catalunya Departament d'Ensenyament.
- Escobar Urmeneta, C., Gilabert, R. & Sarramona, J. (Coord.). (2015b). Competències bàsiques de l'àmbit Lingüístic: Llengües estrangeres. Educació Primària. Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Recuperat de:
<http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/competencies-basiques>
- Escobar Urmeneta, C. y Arnau, L. (Eds). (2018). Los retos de la internacionalización de los Grados Universitarios en el Contexto del Espacio Europeo de Educación Superior (EEES). Madrid. Ed. Síntesis. ISBN: 9788491710998
- Escobar Urmeneta, C., & Nussbaum, L. (2008). Tasques d'intercanvi de informació i processos d'aprenentatge en l'aula AICLE. In A. Camps & M. Milian (coords.). *Mirades i veus. Investigacions sobre l'educació lingüística i literària en entorns plurilingües*. Barcelona: Editorial Graó, pp. 167-187.
- Escobar Urmeneta, C., & Sánchez Sola, A. (2009). Language Learning through tasks in a CLIL science classroom. *Porta Linguarum*, 11, pp. 65-83.
- Evnitskaya, N. (2018). Classroom Interaction and Language Learning in CLIL contexts. *CLIL Journal of Innovation and Research in Plurilingual and Pluricultural Education* 1-1: 7-17.
- Felip, RM., & Lobo, M. J. (2016). Fem alumnes competents a través de projectes que integrin continguts i llengua estrangera. In M. Pereña (coord). *Ensenyar i aprendre llengües en un model educatiu plurilingüe*. Barcelona: ICE UB- Horsori, pp. 99-116.
- Gass, S.M. & Mackey, A.(2012). *The Routledge Handbook of Second Language Acquisition*. Routledge.
- Gibbons, P. (2002). *Scaffolding language, scaffolding learning: teaching second language learners in the mainstream classroom*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Giné, M. C. (2003). *Une approche ethnographique de la classe de langue*. Didier.

Greenwood, D. J., & Morten, L. (1998). Introduction to action research: social research for social change. Thousand Oaks: Sage Publications.

Hart, C. (2005). Doing your masters dissertation: realizing your potential as a social scientist. London. SAGE.

Hendricks, C. (2013). Improving schools through action research: A reflective practice approach. Boston, MA: Pearson.

Kagan, S. (1995). Dimensions of cooperative classroom structures. In R. Slavin, S. Sharan, S. Kagan, R. Hertz Lazarowitz, C. Web & R. Schmuck (Eds.) Learning to cooperate, cooperate to learn. New York: Plenum Press, pp.67-96.

Klein, S. R. (2012). Action research methods: plain and simple. New York: Palgrave Macmillan.

Klippel, F. (2013). Keep talking: Communicative fluency activities for language teaching (Cambridge handbooks for language teachers). Cambridge: Cambridge University Press.

Lightbown, P., & Espada, N. (2006). How languages are learned. Oxford: Oxford University Press.

Lorenzo, N. & Piqué, I. (2013) Informe i valoració dels programes CLIL a Catalunya. Monografia. L'aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera (AICLE) a Catalunya. Estudis i experiències, Revista Temps d'Educació, 45, pp. 143-180. Barcelona: ICE-UB. Recuperat de: http://www.publicacions.ub.edu/revistes/ejecuta_descarga.asp?codigo=941

Lorenzo, N. (2013) Enseñar la comprensión lectora. In Ruiz de Zarobe, L. (ed. lit.), & Ruiz de Zarobe, Y (ed. lit.) Enseñar hoy una lengua extranjera. Berkeley, CA (US): Portal Education, pp. 294-269. ISBN 9788494197116,

Lorenzo, N. (2018). An innovative, competency-based international CLIL project: Are you brave enough? Journal of Innovation and Research in Plurilingual and Pluricultural Education 1 (1), pp. 29-36.

Masats, D. (2008). El discurs dels aprenents d'anglès com a llengua estrangera: una aproximació interactivista al procés de construcció de tasques comunicatives. Unpublished doctoral dissertation. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.

Masats, D., & Dooly, M. (2011). Una mirada, desde una perspectiva interactivista, hacia el proceso de construcción de tareas comunicativas. Hechos y Proyecciones del Lenguaje, 20, pp. 100-123.

Masats, D., Noguerol, A., Prat, A. & Vilà, N. (2002). Recursos para el desarrollo de la conciencia lingüística. In J.M. Cots & L. Nussbaum (Eds.) Pensar lo dicho: la reflexión sobre la lengua y la comunicación en la enseñanza de lenguas. Lleida: Editorial Milenio, pp. 137-151.

Masats, D. & L. Nussbaum (Ed.) (2016). Enseñanza y aprendizaje de las lenguas extranjeras en educación secundaria obligatoria. Madrid: Síntesis.

Maurer, B. (2011). Enseignement des langues et construction européenne. Paris, Editions des Archives contemporaines.

Mercer, N. (2000). Words and minds: How we use language to think together. London/New York: Routledge.

Moore, E. (2014). Constructing content and language knowledge in plurilingual student teamwork: Situated and longitudinal perspectives. International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 17 (5), 586-609.

Moore, E. (2016). Aprendizaje de lenguas e interacción social. In D. Masats & L. Nussbaum (Eds.) Enseñanza y aprendizaje de las lenguas extranjeras en educación secundaria obligatoria. Madrid: Síntesis, pp. 35-58.

Moore, E., & Nussbaum, L. (2011). Què aporta l'anàlisi conversacional a la comprensió de les situacions d'AICLE. In Escobar C. & Nussbaum L. (Eds.) Aprender en una altra llengua. Bellaterra. Servei de publicacions UAB, pp. 91-115.

- Nikula, T. (2005). English as an object and tool of study in classrooms: Interactional effects and pragmatic implications. *Linguistics and Education*, 16, pp.27-58.
- Noguerol, A. (2009). Didàctica de les llengües en entorns multiculturals. *Perspectiva Escolar*, 337, pp. 20-27.
- Nussbaum, L. (2001). El discurso en el aula de lengua extranjera. In Nussbaum, L. & Bernaus M. (Eds.) *Didáctica de las lenguas extranjeras en la educación secundaria obligatoria*. Madrid: Síntesis, pp. 137-172.
- Nussbaum, L. (2003). De cómo aprender lenguas y contenidos curriculares actuando. *Aula de Innovación Educativa*, 129, pp. 20-23.
- Nussbaum, L. (2009). Integrar lengua y contenidos. *Cuadernos de Eedagogía*, 395, pp. 56-58.
- Nussbaum, L., & Bernaus, M. (2001). *Didáctica de la lengua extranjera en la ESO*. Madrid: Síntesis.
- Nussbaum, L., & Masats, D. (2012). Socialisation langagière en Catalogne: le multilinguisme comme étayage de pratiques monolingües. In Dreyfus M. & Prieurs J.M. (Eds.) *Hétérogénéité et variation. Perspectives sociolinguistiques, didactiques et anthropologiques*. Paris: Michel Houdiard éditeur, pp. 155-167.
- Nussbaum, L., & Rocha, P. (2008). L'organisation sociale de l'apprentissage dans une approche par projet. *Babylonia*, 3, pp. 52-55.
- Nussbaum, L., & Unamuno, V. (2000). Fluidité et complexité dans la construction du discours entre apprenants de langues étrangères. *Acquisition et Interaction en Langue Etrangère*, 12, pp. 27-49.
- Palfreyman, D.M. & Christa van der Walt (2017). *Academic Biliteracies: Multilingual Repertoires in Higher Education*. Multilingual Matters
- Pallarés, O., Antorán, A., & Julià, M. (2007). A how to..." Guide to drawing up a course plan for the oposicions. Part Two. *APAC Magazine*, 62, pp. 53-59
- Pallarés, O., Antorán, A., & Julià, M. (2007). Designing a syllabus for oposicions. *The Macmillan Magazine*, 14 (11).
- Pelton, R. P. (2010). *Making classroom inquiry work: Techniques for effective action research*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Education.
- Perez-Vidal, C. & Lorenzo, N. & Trench, M. (2016). *Les llengües en l'educació: el plurilingüisme i la internacionalització*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. ISBN 978-84-945264-8-0. *Reptes de l'educació a Catalunya*. Anuari 2015, J.M. Vilalta, (coord). (2016). Col. «Polítiques», 84. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. pp. 139-198.
<http://www.fbofill.cat/publicacions/les-llengues-en-leducacio-el-plurilinguisme-i-la-internacionalitzacio>
- Pinter, Annamaria (2017). *Teaching Young Language Learners*, Second Edition. Oxford.
- Robert, J-P. (2002) *Dictionnaire pratique de didactique du FLE*. Paris: OPHRYS.
- Rocha, P., & Nussbaum, L. (2010). Les feines del mar. Aproximació a l'ús de les llengües a través de l'estudi del medi. *Guix*, 362, pp. 49-54.
- Rué, J., & Domingo, J. (1991). *El treball cooperatiu. L'organització social de l'ensenyament i l'aprenentatge*. Barcelona: Barcanova.
- Sadler, R. & Dooly, M. (2012) *Language learning in virtual worlds: Research and practice*. In Thomas A M., Reinders H. & Warschauer M. (eds.) *Contemporary computer-assisted language learning*. London & New York: Continuum, pp. 159-182.
- Shagoury, R., & Power Miller, B. (2012). *Living the questions: A guide for teacher-researchers*. York, ME: Stenhouse Publishers.

Short, D., Vogt, M., & Echevarría, J. (2011). The SIOP model for teaching science to English learners. Pearson..

Shumway, K., G.Gallo, S. Dickson & J.Gibbs (2011). Co-teaching Handbook. Utah Guidelines. Utah State Office of Education. Utah Guidelines. Utah State Office of Education.

Valcke, J. and Robert Wilkinson (Ed). (2018). Integrating Content and Language in Higher Education. Perspectives on Professional Practice. Bern: Peter Lang.

Thonney, T. (2011).Teaching the conventions of academic discourse. T E T Y C, May, pp. 347-362.

Thornbury, S. (2006). An A-Z of ELT. Oxford: Macmillan.

Viladot, L. & Casals, A. (2018). Ryming the rythm and measuring the metre: Pooling music and language in the classroom. Journal of Innovation and Research in Plurilingual and Pluricultural Education, 1 (1), pp. 37-43.

Walsh, S. (2011). Exploring classroom discourse: language in action. London & New York: Routledge.

Woodward, T. (2001). Planning lessons and courses: Designing sequences of work for the language classroom (Cambridge handbooks for language teachers). Cambridge: Cambridge University Press.